

กรอบการประเมินผลลัพธ์สำหรับกรอบยุทธศาสตร์แผนงาน GMS พ.ศ. ๒๕๗๓

(หนึ่ง) เกริ่นนำ

๑. กรอบยุทธศาสตร์แผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (GMS) พ.ศ. ๒๕๗๓ (GMS 2030) ได้รับการรับรองในการประชุมระดับรัฐมนตรีแผนงาน GMS ครั้งที่ ๒๔ ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และได้รับการอนุมัติจากการประชุมสุดยอดแผนงาน GMS ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔ กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเสาหลักเชิงยุทธศาสตร์ของแผนงาน GMS ในปัจจุบัน โดยระบุไว้ว่า “ฝ่ายเลขานุการ GMS ซึ่งประสานงานอย่างใกล้ชิดกับประเทศ GMS จะจัดเตรียมกรอบผลลัพธ์เพื่อติดตามการดำเนินการตามกรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 และความคืบหน้าในการบรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจของแผนงานฯ กรอบดังกล่าวจะทำหน้าที่ตรวจสอบและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ร่วมกับกรอบผลลัพธ์เฉพาะภาคส่วน ซึ่งจะถูกพัฒนาโดยคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง โดยฝ่ายเลขานุการ GMS จะให้คำแนะนำและสนับสนุนกระบวนการพัฒนากรอบผลลัพธ์เฉพาะภาคส่วนดังกล่าว”

๒. เอกสารอภิปรายสรุปแนวทางและวิธีการสำหรับกรอบผลลัพธ์ GMS 2030 ถูกนำเสนอต่อที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสแผนงาน GMS (SOM) ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ และรับรองโดย SOM

๓. เอกสารนี้พัฒนาจากแนวทางและวิธีการสำหรับการจัดทำกรอบผลลัพธ์ GMS 2030 (Result Framework: RF) ที่รับรองโดย SOM สำหรับการพิจารณาโดยเจ้าหน้าที่อาวุโสของ GMS โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การรับรองโดยที่ประชุมระดับรัฐมนตรีแผนงาน GMS ในปี ๒๕๖๕

(สอง) กรอบผลลัพธ์ วัตถุประสงค์ และหลักการ

๔. เอกสารกรอบผลลัพธ์จะเป็นเครื่องมือในการประเมินและแนะนำการดำเนินการตามกรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 วัตถุประสงค์ของ RF คือการตรวจสอบโครงการภายใต้แผนงาน GMS ให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในกรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 ซึ่งผลการตรวจสอบสามารถช่วยให้สามารถเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติของโครงการได้อย่างเหมาะสมได้เมื่อจำเป็น นอกจากนี้ ข้อมูลจาก RF จะถูกใช้ในการประเมินโครงการภายใต้ GMS เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการตาม GMS 2030 ซึ่งจะเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ในอนาคตของความร่วมมือฯ

๕. แผนงาน GMS มีความซับซ้อน ครอบคลุมความร่วมมือในหลายประเทศ และประกอบด้วยโครงการที่หลากหลาย มีความเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วนและพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ในระดับที่สูงขึ้นทั้งในระดับภาคส่วนและระดับภูมิภาค กรอบการบริหารโครงการนี้ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และพันธมิตรเพื่อการพัฒนา โดยดำเนินงานผ่านคณะทำงานและการประชุมต่าง ๆ อาทิ การประชุมระดับอาวุโสและระดับรัฐมนตรี และการประชุมสุดยอดระดับผู้นำ ยุทธศาสตร์ที่จัดทำใน GMS 2030 ประกอบด้วยห่วงโซ่ผลลัพธ์ที่เชื่อมโยงองค์ประกอบทั้งหมดของโครงการ GMS เข้ากับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และผลลัพธ์ระดับสูงของโครงการ ห่วงโซ่ผลลัพธ์ดังกล่าวครอบคลุมยุทธศาสตร์อื่น ๆ ซึ่งส่งผลต่อผลลัพธ์ในระดับล่าง รวมถึงภาคส่วนอื่น ๆ และภาคส่วนย่อย

๖. กรอบผลลัพธ์สำหรับยุทธศาสตร์ที่ซับซ้อนอย่าง GMS 2030 จะต้องระบุตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมซึ่งสะท้อนความเชื่อมโยงระหว่างการดำเนินโครงการในระดับล่างกับผลลัพธ์ในระดับกลางและระดับสูง ตัวชี้วัดในโครงการจึงค่อนข้างละเอียดและชัดเจน และมีความกว้างขึ้นสำหรับตัวบ่งชี้ในระดับที่สูงขึ้น ในวัตถุประสงค์ระดับสูงสุด เช่น วิสัยทัศน์และพันธกิจของโครงการ และผลลัพธ์ในหลายภาคส่วน ตัวชี้วัดอาจไม่ต้องเจาะจงและไม่ใช้ผลโดยตรงจากการดำเนินโครงการ

๗. การระบุและเลือกตัวบ่งชี้ต้องแน่ใจว่าการรวบรวมข้อมูลของตัวบ่งชี้ไม่มีข้อจำกัดที่มากเกินไป โดยต้องมีความสม่ำเสมอและมีระเบียบวิธีพื้นฐานที่ดีในการรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงเป้าหมายและความสามารถในการบรรลุเป้าหมายของตัวบ่งชี้ รวมทั้งคำนึงถึงความครอบคลุมและจำนวนของตัวบ่งชี้ที่มากเกินไป ทั้งนี้ หลักการและการพิจารณาเหล่านี้ได้ถูกคำนึงถึงใน RF ที่พัฒนาขึ้นสำหรับ GMS 2030

๘. ภาคส่วนต่าง ๆ ภายใต้แผนงาน GMS เป็นรากฐานสำคัญ ดังนั้น ความคืบหน้าและความสำเร็จของโครงการจึงขึ้นอยู่กับภาคส่วนต่าง ๆ และการดำเนินงานระหว่างกัน โดย RF จะใช้ยุทธศาสตร์ของภาคส่วนต่าง ๆ ของแผนงาน GMS และกรอบผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้อง โดยตัวชี้วัดและเป้าหมายของ RF ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมโดยการปรึกษาหารืออย่างใกล้ชิดกับตัวแทนของคณะทำงานของแต่ละสาขา ประเทศต่าง ๆ และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ในแผนงาน GMS

๙. สาขาความร่วมมือภายใต้แผนงาน GMS ส่วนใหญ่จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่ เนื่องจากระยะเวลาดำเนินการตามยุทธศาสตร์ปัจจุบันจะสิ้นสุดลงภายในสองปีข้างหน้า แม้ว่าแกนหลักของ GMS RF จะได้รับการออกแบบให้มีมาตรฐาน แต่ RF ก็ควรคงไว้ซึ่งความยืดหยุ่นจากพลวัตและการเปลี่ยนแปลงของภาคส่วนต่าง ๆ ดังนั้น RF จึงต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่เกิดขึ้นจากการกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่และกรอบผลลัพธ์ของแต่ละสาขา โดยฝ่ายเลขานุการ GMS จะรายงานต่อเจ้าหน้าที่อาวุโสของ GMS หากมีการแก้ไขใด ๆ ต่อผลลัพธ์ของภาคส่วนหรือผลลัพธ์ใน GMS RF และตัวบ่งชี้ ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของภาคส่วนและยุทธศาสตร์ จากนั้น การแก้ไขจะเผยแพร่เป็นสาธารณะภายหลังการรับรองจากเจ้าหน้าที่อาวุโสของ GMS

๑๐. ฝ่ายเลขานุการ GMS ซึ่งทำงานร่วมกับประเทศสมาชิก จะรวบรวมข้อมูลสำหรับ RF อย่างต่อเนื่อง และรายงานผลเป็นรายสามปีต่อเจ้าหน้าที่อาวุโสและผู้นำ GMS (การรายงานครั้งแรกจะเกิดขึ้นในปี ๒๕๖๗ ตามด้วยการรายงานในปี ๒๕๗๐ และ ๒๕๗๓) นอกจากนี้ อาจมีการทบทวนระยะกลางของ GMS 2030 และ RF ในช่วงกลางของการดำเนินโครงการหากเห็นว่าเหมาะสม โดยคาดว่ายุทธศาสตร์ใหม่ของแต่ละสาขาจะถูกนำมาปรับใช้ในช่วงนั้น

(สาม) โครงสร้างของ GMS 2030

๑๑. วิสัยทัศน์ของ GMS 2030 คือ “อนุภูมิภาคที่มีการบูรณาการ มั่งคั่ง ยั่งยืน และครอบคลุมมากขึ้น” ดังนั้นในการบรรลุวิสัยทัศน์นี้ ใน GMS 2030 ได้มีการระบุภารกิจของแผนงาน GMS คือ “มุ่งเน้นไปที่จุดแข็งของความเชื่อมโยง (connectivity) ความสามารถในการแข่งขัน (competitiveness) และชุมชน (community) ในขณะเดียวกันก็โอรับความยั่งยืนและความยืดหยุ่นของสิ่งแวดล้อม การบูรณาการภายในและภายนอก และการไม่แบ่งแยก” “3Cs” ซึ่งหมายถึง การเชื่อมต่อ ความสามารถในการแข่งขัน และชุมชน เป็นเสาหลักของ

โครงการมาอย่างยาวนานและผลลัพธ์ในประเด็นดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดความสำเร็จของโครงการ GMS ทั้งนี้ แต่ละเสาหลักประกอบไปด้วยหลายภาคส่วน และใน GMS 2030 ได้อธิบายผลลัพธ์หลายภาคส่วนไว้ดังนี้

- **การเชื่อมต่อ** หมายถึง ความสามารถของผู้คนในการเข้าถึงผลิตภัณฑ์และบริการที่พวกเขาต้องการ เพื่อมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและมีประสิทธิภาพ

- **ความสามารถในการแข่งขัน** หมายถึง ชีตความสามารถของประเทศ องค์กร/สถาบัน บริษัท และ ทรัพยากรมนุษย์ ในการผลิตและขายสินค้าและบริการที่มีคุณภาพตามมาตรฐานของตลาดเทียบเท่าหรือดีกว่า ผู้ผลิตหรือผู้ขายรายอื่น ความร่วมมือระดับภูมิภาคสามารถช่วยให้บรรลุเป้าหมายนี้ผ่านการอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายคนและสินค้าข้ามพรมแดน และการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่า

- **ชุมชน** เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของการมีพื้นที่ที่ปลอดภัย ครอบคลุม และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืนระหว่างประเทศต่าง ๆ ในอนุภูมิภาคที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของพลเมืองทุกคน

๑๒. โครงสร้างของ GMS 2030 ประกอบด้วย ๓ เสาหลักดังกล่าว โดยแต่ละภาคส่วนความร่วมมือต่าง ๆ ของ GMS ได้ถูกจัดกลุ่มภายใต้เสาหลักที่ครอบคลุมหลายภาคส่วน เสาหลักย่อยในแต่ละภาคส่วนขับเคลื่อน การดำเนินโครงการ และผลลัพธ์ของเสาหลักย่อยเหล่านี้จะส่งผลต่อผลลัพธ์ของแต่ละเสาหลัก เสาหลักและ เสาหลักย่อยได้รับการสนับสนุนโดยหลักการสำคัญ ๓ ประการของ GMS 2030 ได้แก่ ความยั่งยืนและ ความยืดหยุ่นของสิ่งแวดล้อม การบูรณาการภายในและภายนอก และการไม่แบ่งแยก ทั้งนี้ ความเท่าเทียมทางเพศ ได้รับการเน้นย้ำเป็นประเด็นสำคัญใน GMS 2030

๑๓. GMS 2030 ตระหนักว่าหลักการดังกล่าวของแผนงาน GMS จะสะท้อนให้เห็นในแนวทางใหม่ ๆ ที่คาบเกี่ยวทั้งสามเสาหลัก นวัตกรรมเหล่านี้คือ (๑) การใช้ประโยชน์จากการปฏิวัติดิจิทัล (๒) การปรับปรุง แนวทางเชิงพื้นที่ (๓) การโต้ตอบนโยบายเชิงลึกและการเสริมสร้างศักยภาพ (๔) การยอมรับวิธีแก้ปัญหของ ภาคเอกชน และ (๕) การใช้แผนงาน GMS เป็นแพลตฟอร์มเปิดสำหรับการพัฒนาความร่วมมือ นวัตกรรมดังกล่าว และการประเมินผลที่เพิ่มขึ้นจะช่วยสนับสนุนการดำเนินการกิจของโครงการให้สำเร็จ

๑๔. สุดท้ายนี้ GMS 2030 ยังเรียกร้องให้มีการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของกรอบสถาบันที่อยู่ภายใต้ แผนงาน GMS และการนำไปปฏิบัติ ซึ่งรวมถึงการเสริมความแข็งแกร่งให้กับฝ่ายเลขานุการ GMS การสนับสนุน กลไกการประชุม GMS และการลดขั้นตอนการกำหนดและการเขียนโครงการ และการพิจารณาทำงานใหม่ ตามความเหมาะสม

(สี่) กรอบผลลัพธ์ GMS 2030

๑๕. GMS RF มีตัวบ่งชี้ผลลัพธ์สามระดับที่สอดคล้องกับโครงสร้างของ GMS 2030 ได้แก่

- ระดับที่ ๑ ความก้าวหน้าของอนุภูมิภาค GMS ไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ GMS 2030
- ระดับที่ ๒ ผลลัพธ์ของการริเริ่ม RCI ภายใต้สามเสาหลักของ GMS 2030
- ระดับที่ ๓ การระดมทรัพยากรทางการเงินและความรู้และการสนับสนุนสถาบันที่มีประสิทธิภาพ สำหรับโครงการ GMS